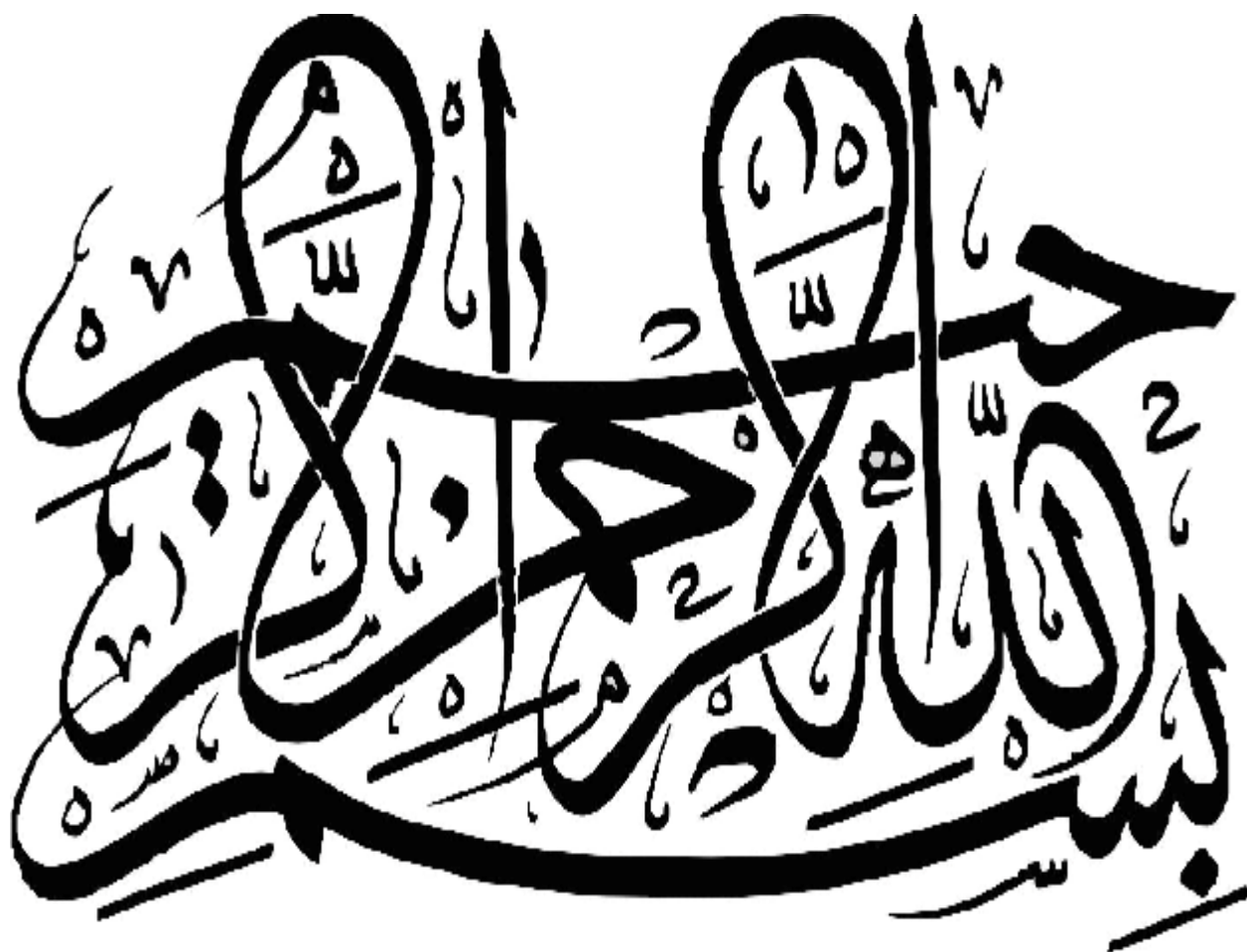

برنامه عملیاتی مرکز سلامت محیط و کار 1393

عنوان برنامه: تامین روشنایی مطلوب در محیط کار

بیان مسأله (تعریف پروژه، جامعه هدف و دلایل تعریف پروژه):

طبق آخرین آمار موجود در سال 91 نزدیک به 10 درصد کارگاههای کشور و 8 درصد شاغلین در معرض عامل فیزیکی روشنایی نامطلوب در محیطهای شغلی خود می باشند. از طرفی اهمیت روشنایی و نور مناسب در صنایع که امروزه بخشی از فعالیتهای در شب و با کمک نور مصنوعی می باشد و نیز تعداد حوادث شغلی ناشی از کمبود نور یا عدم تناسب روشنایی در محیط کار لزوم توجه به ساماندهی فعالیتهای مرتبط با شناسایی، اندازه گیری، ارزشیابی و کنترل عامل فیزیکی روشنایی در محیط کار را بعنوان یکی از عوامل فیزیکی موثر بر سلامت شاغلین آشکار می سازد. تدوین برنامه عملیاتی، تهیه دستورالعملهای استاندارد و کشوری جهت ارزیابی وضعیت روشنایی کارگاهها، تدوین حدود مجاز مواجهه کشوری، تهیه رهنمودهای آموزشی و برگزاری کارگاههای آموزشی به کمک اساتید دانشگاهی جهت کارشناسان بهداشت حرفه ای دانشگاههای مشمول برنامه از اهم فعالیتهای انجام شده می باشد.

هدف کلی:

تامین محیط کار سالم از طریق ساماندهی و بهینه سازی فعالیتهای بهداشت حرفه ای در زمینه شناسایی، ارزشیابی و تامین روشنایی مطلوب در محیط کار

اهداف اختصاصی:

- ارتقای سطح آگاهی و توانمند سازی کلیه کارشناسان عوامل فیزیکی معاونتهای بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور مرتبط با برنامه
- ارتقای سطح آگاهی و توانمند سازی کارشناسان و کاردندان بهداشت حرفه ای درگیر در برنامه در سطوح محیطی
- ارتقای سطح آگاهی کارشناسان بهداشت حرفه ای شاغل در بخش خصوصی (شرکتهای ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای و مشاورین بهداشت حرفه ای کارخانجات)
- ارتقای سطح آگاهی کارفرمایان و کارگران مشمول برنامه در خصوص اثرات سوء و حوادث ناشی از فعالیت در محیطهای شغلی با روشنایی نامناسب و نامطلوب
- کاهش شاخص کارگاههای دارای روشنایی نامناسب
- کاهش شاخص کارگران در معرض با روشنایی نامناسب در محیط کار
- کاهش شاخص کارگاههای دارای عامل روشنایی نامطلوب به کمک روشهای فنی مهندسی یا مدیریتی
- ارتقاء و بهبود سیستم ثبت و گزارش دهی اطلاعات مرتبط با برنامه در محیطهای کار در سطوح محیطی با ثبت گزارشات سنجش روشنایی در کارگاهها در سامانه جامع بازرسی مرکز
- ارتقاء کیفی روش های سنجش روشنایی در محیط کار توسط بازرسان بهداشت حرفه ای

گروه های هدف:

کارگران شاغل در کارگاههای دارای عامل روشنایی نامطلوب تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور

روشهای دسترسی به گروههای هدف:

بازرسی از محیطهای شغلی و کارگران شاغل در آن

استراتژی:

- جلب مشارکت و همکاری بخش خصوصی، نیروهای متخصص و علمی کشور
- استقرار نظام هماهنگ و استاندارد اندازه گیری و گزارش دهی روشنایی در کارگاههای مشمول برنامه دارای روشنایی نامطلوب بر اساس فرم های یکسان سازی شده ثبت و گزارش دهی تا پایان سال 93 و ارسال گزارشات مربوطه به مرکز سلامت محیط و کار
- تدوین روشهای استاندارد اندازه گیری و گزارش دهی روشنایی در محیط کار
- آموزش و جلب همکاری عوامل اجرایی برنامه (مسئولین بهداشتی، کارشناسان و کاردانان بهداشت حرفه ای در سطوح محیطی و شرکتهای ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای)
- آموزش، حساس سازی و ایجاد فرهنگ در کارفرمایان و کارگران به مقوله سلامت محیط کار و ارتقاء سطح آگاهی آنان نسبت به اثرات سوء ناشی از روشنایی نامناسب و ناراحتی ها و حوادث مستقیم یا غیر مستقیم ناشی از آن در محیط کار
- جلب مشارکت و همکاری در جهت پیشبرد برنامه
- جذب و تخصیص منابع مالی مورد نیاز در جهت پشتیبانی روند اجرای برنامه
- تدوین روش غربالگری برای شناسایی و اولویت بندی کارگاهها
- توانمند سازی و تجهیز آزمایشگاههای بهداشت حرفه ای معاونتهای بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی به وسایل ارائه خدمات تخصصی در زمینه سنجش روشنایی
- تدوین فرایندهای مورد نیاز در جهت جمع آوری و ثبت اطلاعات مرتبط با برنامه در راستای سیستم جامع بازرسی مرکز تا پایان سال 93

فعالیت ها:

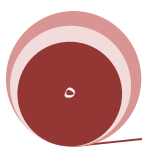
- برگزاری جلسات کمیته های علمی و اجرایی در خصوص تدوین دستورالعمل و روشهای استاندارد سنجش روشنایی در محیط کار
- برگزاری کارگاه کشوری در خصوص برنامه روشنایی در محیط کار در دانشگاههای علوم پزشکی کشور
- برگزاری کارگاههای منطقه ای و دوره بازآموزی جهت گروههای هدف (کارگران، کارفرمایان، کارشناسان بهداشت حرفه ای بخش دولتی و خصوصی) در سایر دانشگاههای علوم پزشکی در خصوص برنامه

برنامه عملیاتی مرکز سلامت محیط و کار 1393

- تهیه دستورالعملها و مجموعه های آموزشی مرتبط
- تهیه و ارسال فرمها و دستورالعملهای یکسان سازی شده ثبت و گزارش دهی سنجش روشنایی در محیط کار
- جمع آوری و ثبت اطلاعات ارسالی مربوط به گزارشات از دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور و تهیه سیستم ثبت اطلاعات نرم افزاری در قالب سیستم جامع بازرسی مرکز
- پیگیری در خصوص تامین تجهیزات مورد نیاز مرتبط با سنجش روشنایی در دانشگاهها
- بازدید، نظارت و پایش از روند اجرای برنامه در سطوح محیطی دانشگاههای علوم پزشکی
- تدوین راهنمای جامع آموزشی در خصوص روشهای سنجش و طراحی روشنایی مطلوب در محیط کار
- تدوین حدود مجاز مواجهه کشوری در خصوص روشنایی در محیطهای شغلی

گامهای برنامه (فازبندی به همراه دستاوردها و خروجیهای پروژه (می تواند در قالب فازها تقسیم شود))

ردیف	برنامه	برآمد فصل یک	برآمد فصل دو	برآمد فصل سه	برآمد فصل چهار
1	کنترل عامل فیزیکی روشنایی نامطلوب در محیط کار	تدوین برنامه عملیاتی سالانه- پیش بینی اعتبارات مورد نیاز جهت پشتیبانی برنامه- تجهیز آزمایشگاههای بهداشت حرفه ای دانشگاهها به وسایل سنجش روشنایی	استقرار نظام هماهنگ استاندارد اندازه گیری و گزارش دهی روشنایی در کارگاههای مشمول برنامه - آموزش کارشناسان بهداشت حرفه ای دانشگاههای علوم پزشکی با اهداف برنامه و گزارش گیری از فعاليتها	تهیه و تدوین راهنمای آموزشی، پمفلت، کتاب، بوستر و فیلم... برگزاری کارگاه و جلسات آموزشی جهت کارشناسان بهداشت حرفه ای منطبق با سرفصلهای آموزشی مدون	دریافت گزارشات عملکردی در رابطه با کارگاههای شناسایی شده، سنجش شده و کنترل شده از لحاظ روشنایی محیط کار - ارزیابی شاخصهای عملکردی مرتبط با برنامه

برنامه عملیاتی مرکز سلامت محیط و کار 1393

روش اجرا (توضیح در مورد روش‌های اجرای کام / فازها، مانند تحقیق‌های میدانی، استفاده از معیارهای معتبر (Benchmark) و شاخص‌سازی، بررسی الگوهای موفق و ...)

تدوین و ابلاغ برنامه عملیاتی در سال 1393 جهت هدایت معاونت بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور تنظیم فرمهای سنجش و گزارش دهی روشنایی و ارسال گزارشات عملکردی در سیستم پورتال مرکز و سامانه جامع بازرسی مرکز سلامت محیط و کار

تنظیم جدول زمانبندی اجرای برنامه‌های مربوط به روشنایی در محیط کار و ابلاغ به دانشگاهها مقایسه شاخصهای عملکردی دانشگاهها و تعداد کارگاههای تحت پوشش و مشمول برنامه و کارشناسان درگیر برنامه و تنظیم اعتبارات مورد نیاز هریک از دانشگاهها به تفکیک

تدوین دستورالعملهای یکسان سازی شده اندازه گیری و سنجش روشنایی و ابلاغ به دانشگاههای سراسر کشور و شرکتهای خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای

دریافت آمار و شاخصهای مربوط به عملکرد دانشگاهها توسط فرمهای آماری 1-111 تا 3-111

اجرای برنامه غربالگری در دانشگاهها و شناسایی و اولویت بندی کارگاههای دارای روشنایی نامطلوب

طراحی فرمهای بازرسی جدید برای کارشناسان بهداشت حرفه ای دانشگاهها بمنظور ثبت اطلاعات کارگاهها در حین بازرسی های کیفی در خصوص روشنایی و دستورالعملهای مربوطه

زمانبندی

ردیف	شرح فعالیت	زمان اجرا (ماه)														
		12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1			
1	تدوین برنامه عملیاتی سالیانه تامین روشنایی مطلوب در محیطهای شغلی															
2	تدوین فرمها و دستورالعملهای یکسان سازی شده ثبت و گزارش دهی روشنایی در سامانه جامع بازرسی مرکز سلامت محیط و کار															
3	آموزش کارشناسان بهداشت حرفه ای با اهداف برنامه و دستورالعملهای مدون در خصوص سنجش و طراحی روشنایی مطلوب															
4	تدوین راهنمای آموزشی روشنایی برای کارگران شاغل در صنایع															
5	شناسایی و غربالگری کارگاههای مشمول برنامه															
6	دریافت گزارشات در رابطه با کارگاههای شناسایی شده، سنجش شده و کنترل شده از نظر روشنایی توسط دانشگاههای علوم پزشکی و تجزیه و تحلیل مهمترین عوامل موثر بر مطلوبیت روشنایی در کارگاهها															

تاریخ شروع برنامه: 1393/1/1

تاریخ پایان برنامه: 1393/12/29

برآورد هزینه

ردیف	شرح هزینه	مواد و لوازم و تجهیزات مصرفی	مواد و لوازم و تجهیزات غیر مصرفی	تدارکات (پذیرایی، نقلیه)	نفرساعت کارشناسی	نفرساعت مدیریتی	جمع (ریال)
1	برگزاری کارگاه آموزشی کشوری	×	×	×	500	10	200000000
2	برگزاری کارگاه آموزشی منطقه ای	×	×	×	3000	100	500000000
3	خرید دستگاه لوکس متر	×	-	-	-	-	1000000000
4							
5							
6							
7							

شاخص های برنامه:

درصد کارگاههای دارای عامل روشنایی نامطلوب (10 درصد)، درصد کارگران در معرض (8 درصد)، درصد کارگاههای با روشنایی مطلوب و کنترل شده (24 درصد) (منبع: جمع بندی آمارهای کلی که از فرم های 111-1-2-3 در سال 1391 به دست آمده است.

منابع مورد استفاده: فرم های آماری 111-1 و 3 و 2

